

Lausunto

26.11.2024

VN/3578/2024
VN/3578/2024-OKM-63

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto HE 173/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Pyydettyä lausuntona otsikon asiassa opetus- ja kulttuuriministeriö lausuu seuraavaa:

Tiivistelmä

Alkoholin toimittamisen vapautuessa lasten ja nuorten hyvinvoinnin varmistaminen tulee olla erityisessä keskiössä.

Alkoholin toimittamiseen liittyvien toimituspässikokeiden järjestäminen tulee olemaan koulutuksen järjestäjille uusi tehtävä, johon mukaan lähtemisestä koulutuksen järjestäjän on voitava itse päättää.

Koulutuksen järjestäjien tulee voida saada toimituspässikokeiden järjestämisestä kompensatio.

Koulutuksen järjestäjille tulee olla eri tilanteissa selvää, kenen ja minkä ohjauksen mukaan toimia.

Alkoholin toimittamisen vapautuessa lasten ja nuorten hyvinvoinnin varmistaminen tulee olla erityisessä keskiössä. Mahdollinen muuttuva tilanne kotiympäristöissä vaikuttaa myös lapsiin ja nuoriin, heidän hyvinvointiinsa ja mahdollisuuteen altistua väkivallalle tai sen todistajaksi. Lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arviointia tulee tehdä vastaisuudessa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan koulutuksen järjestäjien uudeksi tehtäväksi toiselta hallinnon alalta tulevan toimituspässikokeen järjestämistä. Lisäksi koulutukseen kohdistuu jo nyt säästöjä ilman uusia tehtäviäkin. Koulutuksen järjestäjien ensisijainen perustehtävä on ja tulee vastaisuudessaakin olla ammatillisesta koulutuksesta ja ammattikorkeakoulutuksesta annettujen säästöjen mukaisen koulutuksen järjestäminen. Koulutuksen järjestäjillä tulee olla mahdollisuus itse valita, haluatko järjestää toimituspässikokeita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa koulutusta ja sen järjestämistä siltä osin, kuin se sisältyy ammatillisesta koulutuksesta tai ammattikorkeakouluista annettuihin säästöihin. Laadunhallinta tai muut menettelyt muun toiminnan osalta perustuvat koulutuksen järjestäjien omiin linjauksiin ja päätöksiin. Mahdollinen sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan ohjaus ja valvonta tulee suunnitella siten, että koulutuksen järjestäjille on eri tilanteissa selvää, minkä ohjauksen mukaan toimia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

Mahdollisesta kokeen järjestämisestä (mm. valmistautuminen, toimeenpano, toiminnan arviointi, kehittäminen) aiheutuvia kustannuksia ei voi sisällyttää ammatillisesta koulutuksesta tai ammattikorkeakoulutuksesta annettujen säädösten mukaiseen rahoitukseen.

Toimituspassin suorittamisen kaikki kustannukset tulee voida määrittää liiketaloudellisin perustein ja täysimääräisesti laskuttaa suorittajilta tai heidän edustamiltaan organisaatioilta. Tällaisia kuluja ovat mm. lisätyö ja uuden tehtävän osuudet koulutuksen järjestämisen kiinteisiin kuluihin (mm. tilakustannukset, tietohallinto) koskeviin osuuksiin.

On hyvä huomata, että toimituspassin tarvitsevan työntekijän osaaminen ei sisälly nykyiseen koulutusjärjestelmään, ei ammatillisessa koulutuksessa eikä ammattikorkeakouluissa. Ammatillisissa tutkinnoissa tai ammattikorkeakoulututkinnoissakaan ei ole sellaisia tutkintoja, joihin osaaminen voisi luontevasti liittyä. Osaaminen on myös luonteeltaan sellaista, että oletettujen osaamisvaatimusten perusteella osaaminen ei yltäisi ammatillisten tutkintojen (ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot) ja ammattikorkeakoulututkintojen osaamisvaatimusten tasolle siten, että se edes voisi olla osa tutkintoihin sisältyvää osaamista. Näiden tekijöiden näkökulmasta toimituspassia ei voida verrata anniskelupassiin, jossa tutkintovaatimuksiin jo sisältyy tarvittavan osaamisen hankkiminen ja osoittaminen.

Johtaja

Kati Lounema

Jakelu	Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
Tiedoksi	OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Westerholm